

N. 15.

WARSZAWA.

 $\frac{1}{18}$ kwiet. 1870 roku.

Wychodzi w każdą Srodę.

Redakcja przy ulicy Niecałej, 12.

Expedycja i Skład Główny w Księgarni
Gebethnera i Wolffa, Krakowskie-Przed-
mieście, 415.

ROK V.

O P Ł A T A:

Merkury:	rocz.	półr.	kwart.
w Warszawie	rub. 4	2	1
z przesyłką pocztą	„ 5,20	2,60	1,30

Ekonomista i Merkury.

w Warszawie	8	4	2
z przesyłką pocztą	10	5	2,50

Cena ogłoszeń: od wiersza lub za jego miejsce
po kop. 5, albo $\frac{1}{2}$ kop. za 5 liter.

MERKURY,

do datek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Złożenie mandatów przez stronnictwo federacyjne w wiedeńskiej radzie państwa pograżyło przedlitawską część monarchji austriackiej w przesilenie, z którego nie łatwo jej będzie wydobyć się. Ministerjum Hasnera chwilowo zażegnać chciało burzę przez rozwiązanie sejmów krajowych w radzie państwa niereprezentowanych, szczególnie sejmów galicyjskiego. Cesarz nie udzielił żądanego na ten cel upoważnienia, lecz zgodził się raczej na dymisję, o którą ministerjum prosiło w razie odmówienia pierwszego żądania. Odmawiając upoważnienia do rozwiązania sejmów krajowych, cesarz postąpił bardzo słusznie. Rozwiązanie ich nie sprawiłoby żadnej zmiany w ogólnym położeniu rzeczy, ponowne bowiem wybory wypadłyby niezawodnie w duchu federacyjnym, a projekt ministerjum co najwyżej, mógłby być posłużyć do utrzymania go na pewien czas przy władzy. Nie o to jednak chodzić może koronie, lecz o zagodzenie sporów wewnętrznych. Ministerjum Giskry i Hasnera, tak samo jak niegdyś Schmerlinga, reprezentując żywioł niemieckiej monarchji ze szkodą i uszczerbkiem wszystkich innych narodowości, usiłowało utrzymywać jego nad nimi przewagę. Dawniej zgadzał się ten system z widokami korony, dziś przeciwnie, korona pragnie uznania praw i życzeń wszystkich zarówno narodów berłu cesarskiemu podległych — bez nadania wyłącznej przewagi żadnemu z nich. Takim dążnościom korony główne stawia przeszkodę stronnictwo centralistyczno-niemieckie. Obecnie przyjmując dymisję gabinetu Hasnera, a utworzenie nowego ministerjum poruczając hr. Alfredowi Potockiemu cesarz uczynił ważny krok, dążący do uwolnienia się z pod wpływu centralistów. Czy zaś temu ostatniemu powiedzieć się rozwiązać zadanie, jakie zaufanie monarchy w ręce jego złożyło, nie chcemy obecnie przesądzać, tyle wszakże zdaje się być niewątpliwym, że system przyszłego

rządu w Przedlitawji będzie więcej sprzyjał autonomijnym dążnościom ludów słowiańskich.

Hr. Beust w skutek ostatniego przesilenia, stracił wszelkie łaski w oczach prasy centralistycznej; najlepszy to dowód, że kanclerz państwa nie bardzo gorąco popierał gabinet Hasnera. Istotnie, gdyby dać wiarę wiadomościom z dobrych źródeł pochodzącym, kanclerz miał radzić cesarzowi usunięcie ministrów, a z nimi razem i systemu dotychczasowego. Popierał zaś gorąco hr. Alfreda Potockiego. Prasa centralistyczna oburza się na plan, kanclerzowi przypisywany, doprowadzenia do skutku kompromisu z narodami słowiańskimi w Przedlitawji. Przyznaje ona, że Niemcy nigdy nie byliby się zgodzili na kompromis z Węgrami, gdyby nie byli sądzili, że na nim się skończy, i że o innych kompromisach nigdy mowy nie będzie. Wszakże co się tyczy usposobienia hr. Beusta i zapatrywania jego na organizację wewnętrzną monarchji austriackiej, rzucone pisma nie powinny być w błędzie, ponieważ powszechnie było wiadomym, że kompromis z Galicją i Czechami uważa za konieczny. Próby porozumienia z Czechami, które po kilkakrotnie robiono, z jego głównie wychodziły inicjatywy. Rząd i sejm węgierski w obec tego co się dzieje w Wiedniu, zachowują się zupełnie biernie; o to im tylko chodzi, ażeby delegacja do spraw wspólnych bez przeszkody przyjść mogła do skutku. Rada też, lubo ściśle biorąc nie legalnie, przedsięwzięła wybory do delegacji wspólnej, poczem natychmiast odroczonej została. Po ukonstytuowaniu się gabinetu hr. Potockiego, rozwiązanie jej jest koniecznością nieuniknioną.

Zmiany konstytucji francuskiej, które wyłącznie zajmują opinię publiczną we Francji, jeszcze w miesiącu bieżącym oddane będą pod głosowanie powszechne.

Paryż. Nie omyliliśmy się utrzymując, że powiększenie się w zaprzestym tygodniu portfeli banku francuzkiego, nie zna- czyło polepszenia się tamtejszych interesów, ale że było wywoła- nym potrzebą w czasie likwidacji. Pierwszy tydzień b. m. upe- nia nas o tém, albowiem bilans banku z d. 7 b. m. wykazuje:

gotówką w kasie	1307 milj.,	czyli	8 milj. więcej
portfel	521 „ „	37 „	mniej
biletów w obiegu	1401 „ „	36 „ „	„

Pod względem usposobienia giełdy, ta była od samego początku tygodnia ożywioną przy podnoszących się kursach. Renta w po- przednią sobotę 73,50, rozpoczęła w poniedziałek od 73,60, na- stępnego dnia po giełdzie była na 73,90, a we środę wieczorem po odbytem głosowaniu w Ciele Prawodawczém na korzyść mini- sterjum—podskoczyła na bulwarach do 74,07 $\frac{1}{2}$ i doszła jeszcze do 74,10; z powodu jednak pogłosek o podaniu się do dymisji części gabinetu (sprawdzonych co do osoby p. Buffet) spa- dła znów do 73,80. W tym samym kierunku postępowano z innymi walorami: Renta włoska w sobotę 55,60 podniosła się do 55,80, a w końcu spadła na 55,60. Akcje kredytu ruchomego z 270 doszły do 280 i spadły na 273,75. Akcje kredytu ziem- skiego z 1305 zeszły do 1282 $\frac{1}{2}$. Obligacji paryżkie z 363 $\frac{1}{2}$ pod- niosły się o 3 a spadły o 5 franków. Pomiędzy poszukiwaniami papierami były Akcje kredytu ruchomego hiszpańskiego po 462 franków, gdyż towarzystwo to sprzedawało znaczną część swych Obligacji północnych dróg żelaznych, na które obecnie otwartą została w Paryżu subskrypcja.

Berlin. Jeden ze sprawozdawców tamtejszej giełdy powiada, że w kwietniu jest podobną do powietrza w marcu; jak tu trudno odgadnąć przyczyn stanu meteorologicznego, tak tam powodów spadania jednych, a podnoszenia się drugich papierów lub walut. Jeżeli bowiem giełda była ociężałą w poniedziałek z powodu de- peszy z Paryża donoszącej o trudnościach gabinetu w przedmio- cie *Senatus consultum* i z Wiednia o podaniu się ministrów do dymisji—to jak wytłumaczyć sobie jednoczesne ochoce przystę- powanie do subskrypcji nowych zewnętrznych i wewnętrznych pożyczek; jak również wyjątkową łaskawość dla naszych Oblig- gów skarbowych, które w dniu tym z 68 $\frac{3}{4}$ podniosły się nawet do 69 $\frac{1}{4}$ i dla ruskich Listów zastawnych również przy kursie 83 $\frac{1}{8}$ z podwyżką $\frac{1}{8}$ talara? Brak zasady jest tu o tyle wido- czniejszym, że kiedy otrzymano z Paryża depeszę o zwycięztwie gabinetu i podniesieniu się renty, wówczas giełda berlińska od- powiedziała podwyżką niemal wszystkich papierów z wyjątkiem właśnie naszych obligów, które wówczas spadły do 68 $\frac{1}{8}$, przy- czym i Listy likwidacyjne przy 56 $\frac{1}{2}$ straciły $\frac{1}{8}$ talara. Listy zastawne w ciągu tygodnia z 70 zeszły na 69 $\frac{3}{4}$. Największy skok zrobiły Akcje terespolskie, gdyż z 87 doszły do 88 $\frac{1}{2}$, spadłszy najpierw na 86 $\frac{1}{4}$. Akcje wiedeńskie z 56 podniosły się do 56 $\frac{1}{4}$. Bilety bankowe z 74 $\frac{3}{8}$ spadły w poniedziałek o $\frac{1}{4}$ tala- ra i tak już do końca tygodnia dotrwały. Weksle na Warszawę straciły $\frac{1}{8}$ talara, ale w końcu wróciły do 74 $\frac{1}{4}$. Weksle na Pe- tersburg z krótkim terminem utrzymały się przy 82 $\frac{1}{2}$, długo- terminowe straciły $\frac{1}{8}$ talara. Francuzi, Lombardy i inne speku- lacyjne papiery podlegając codziennym zmianom, w końcu po- wróciły prawie do kursów zeszytygodniowych; Amerykany tylko na wiadomość, że w New-Yorku mienne złota podniosło się— z 96 zeszły do 95 $\frac{3}{4}$.

Zapowiedziano też nowe subskrypcje: 1) na 2 $\frac{1}{2}$ milj. tal. dla saskiej fabryki maszyn w Chemnicach al pari i 2) na 7 milionów holenderskich florenów dla holenderskiego towarz. eksploatują- cego państwowe drogi żelazne—po 94 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$.

Wiedeń. Rozpadnięcie się Rady Państwa i dymisja ministrów, nie małego narobiły kłopotu tamtejszej giełdzie, gdzie takie mnóstwo młodych papierów tylko sztucznie jest w kursie pod-

trzymywanych i gdzie nietylko fakta, ale nawet plotki i intrygi na nie oddziaływają. Akcje banku kredytowego po poprzedniej znacznej obniżce do 264,20, gdy się dowiedziano z przedłożone- go bilansu, że osiągnięte w tym roku zyski o wiele są mniejsze od spodziewanych — zeszły jeszcze do 254,80 i tylko z pomocą spekulantów podniosły się do 259,80. Akcje banku anglo-au- strjackiego, podlegały szczególnym zmianom: spadłszy z 345 na 305,50, nagle podniosły się do 329; obniżka była bez względu na pogłoski, że instytut ten wypuści nowych 30.000 Akcij, co uczyni jedną na 4 dawne z prerogatywami dla dotychczasowych akcjo- narzuszów; bez względu nawet że na 200 guldenową Akcję wy- wypłacą teraz Ł. 4 diwidendy; winne temu przepowiednie na do- chód 5 do 6 Ł. Dochody na państwowej Austro-Francuzkiej dro- dze wynosiły od 26 marca do 1 kwietnia 501.442 guldenów, co znów znaczy mniej o 14.300 aniżeli było w takimże zeszyto- rycznym okresie. Tak perjodyczne zmniejszanie się dochodów od- działo na Lombardy, które też z 231,30 zeszły na 217,20. Akcje banku franko-austrjackiego trzymały się dobrze przy 115 $\frac{1}{2}$. Galicyjskie podniosły się z 239 na 240.

Na 9 b. m. ogłoszoną była przez dom Ephrussi et Comp. bar- dzo pożądana subskrypcja dla komisji regulacji Dunaju, na 4 mi- ljony guldenów Obligacji, w sztukach 100-guldenowych przyno- szących 5 $\frac{0}{0}$ procentu oprócz corocznych losowań z wygranami do 100.000 guldenów dochodzącymi. Amortyzacja nastąpi za 50 lat. Państwo a w szczególności Niższa Austria i Wiedeń poręcza- ją za procent, wygraną i amortyzację. Kurs emisyjny 106 $\frac{0}{0}$.

Petersburg. Jeszcze ciągle brak weksli z Odessy i Rygi tamu- je ustalenie się, jeżeli już nie polepszenie się waluty, która w obe- cnym stanie przy braku wywozu z jednej a wielkim potrze- bom z zagranicy z drugiej strony — podlega po największej części operacjom spekulantów w papierach i wekslach. Z począt- ku tygodnia przy już obniżonych kursach można jeszcze było otrzymać weksli na Londyn po 29 $\frac{1}{16}$ pensów, na Paryż po 305 $\frac{3}{4}$ centimów, na Hamburg po 26 $\frac{1}{4}$ szylingów, na Amster- dam po 145 $\frac{1}{2}$ centów — ale podczas piątkowej giełdy pomimo licznych trasowań bankierskich, nie można było zaspokoić wszy- stkich żądań; kursa też znacznie jeszcze spadły i ostatnie noto- wania były za Londyn 29 $\frac{1}{32}$, za Paryż 305, za Hamburg 26 $\frac{1}{4}$, za Amsterdam 145 $\frac{1}{8}$.

Mówiąc w poprzednim sprawozdaniu o papierach, powątpie- waliśmy o utrzymaniu się ich kursu; nie omyliliśmy się. We wtorek po większej części notowania były niższe i chociaż w pią- tek cokolwiek się podniosły, już nie dosięgły kursów z tygodnia poprzedniego. Ostatecznie notowano: Listy zastawne 108, bilety wykupne 85 $\frac{1}{2}$, premjową pożyczkę I em. 152, II em. 150. Ak- cje wielkiego towarzystwa 150, Terespolskie 114 $\frac{1}{2}$.

Poszukiwane przez kapitalistów Obligacje dróg żelaznych, po- mimo poddawania wyższych cen, nie mogły być na targ wywo- łanemi; nie wielka ilość Mikołajewskich I em. zakupioną została po 112 $\frac{1}{2}$.

Gotówka przy zbliżaniu się końca miesiąca, zaczyna być rzad- szą, ale prywatny skup 6 $\frac{0}{0}$ nie przechodzi.

Za półimperjały żądano rs. 6,73, płacono 6,71.

Warszawa. Obroty na naszej giełdzie w ciągu minionego ty- godnia tak w wekslach jak i w papierach były niezmiernie ma- łego znaczenia. Kupcy towarowi z rzadkim wyjątkiem pokrywają należności zagraniczne przez tak zwane domicyle, t. j. przesyłają weksle na siebie samych płatne w pewnym terminie i w ozna- czonym miejscu za granicą — spekulując tym sposobem na po- prawę kursu naszej waluty, która już oddawna same im straty przynosi. Bankierzy nasi także rzadko trasują, unikając speku- lacji i nie mając źródła, z któregooby z jakąkolwiek korzyścią mo- gli się pokrywać.

Odessa, ów niegdyś najtańszy i najobfitszy targ na weksle, dziś je ma droższe jak w Petersburgu. Ryga jest tańszą, ale brak bezpośredniego pokrycia należności, stawia ją na równi z Petersburgiem, gdzie znów kursa są podobne naszym. Tak więc nietylko dla handlu towarowego ale i dla arbitrażu bankierskich pole zamknięte.

Z początku tygodnia nieco wyższe kursa, podniosły się jeszcze w sobotę i żądano: za Berlin 134⁰/₀, za Londyn 8,28, za Paryż 99, za Wiedeń 110¹/₂⁰/₀, za krótki Petersburg 100, za 3-miesięczny 98³/₄. W papierach mało robiono, kursa też spadły, z ża-

dania: za Listy likwidacyjne z 76⁵/₈ na 76²/₅, Listów zastawnych I serji z 94⁷/₈ na 94¹/₂, II serji z 94,54 na 94,49, nowe utrzy-
mały się przy 95¹/₄. Utrzymujący się wciąż stosunek kursu sta-
rych Listów do nowych, jest dla nas wskazówką wmięszania się
na wielką skalę spekulacji w operację przemiany Listów—w sku-
tek czego interesem jej będzie utrzymywać do pewnego czasu
wysoki kurs nowych Listów. Akcje terespolskie 114, Łódzkich
cokolwiek nabyto po 106, wiedeńskie bez obrotów, a za Bydgo-
skie płacono 72.

KANAŁ SUEZKI.

(Dokończenie, p. N. 13 i 14 Merkurego, 1870).

Nie mamy w ręku dokładnych danych przedstawiających rozmiary ruchu handlowego pomiędzy Europą i Wschodem, odnośnie do kanału Suez; wiemy jednak, iż z samój W. Brytanji więcej niż 2000 okrętów, objemu blisko 2 milj. tonn, corocznie około Przylądka Dobrój Nadziei przepływa na ocean Indyjski. Ponieważ przez nową drogę czas podróży znacznie został skrócony i transporty iść będą nie żaglowcami lecz parowcami, przeto jeden i ten sam statek będzie mógł parę razy do roku tam i napowrót obrócić.

W obec tych faktów i z uwagi na olbrzymie trudności przełamane w doprowadzeniu do skutku budowy kanału suezkiego, musimy go uważać za wielkie dzieło urzeczywistnione pomyślnie dzielnością i wytrwałością jego autorów, za dzieło, którego przeznaczeniem jest wywołać w dotychczasowym handlu orientальnym zmiany radykalne."

Taka ocena ze strony zimnego i spokojnego angielskiego narodu, jest więcej niż oddaniem sprawiedliwości,—jest apologją.

Angielski naród jest nietylko rozważny — jest on zarazem przedsiębiorczy jak żaden. Dlatego też Anglicy nie zasypiają sprawy w obec tych nowych zmian prądu handlowego. Wielkie Towarzystwo żeglugi parowej, tak nazwane „Peninsularne i Orientalne” największe na świecie, w swoim rodzaju, które zatrudnia przeszło 12.000 urzędników, krząta się nie pomалу i otwiera bezpośrednią parowcową komunikację między Indjami i Anglją przez Suez. W ślad za tém, kupiectwo i rząd holenderski w umyślnie w tym celu utworzonym komitecie, na czele którego stoi książę Henryk holenderski, obmyśla plan i środki urządzenia stałej komunikacji przez kanał między odległym Wschodem i portami swemi.

Lloyd Triesteński również na tém polu rozwija swoją działalność. Przedewszystkiem urządził on podróże doświadczalne czyli próbne, dla oznaczenia na pewnej podstawie frachtów morskich przez kanał między Triestem i głównymi ogniskami handlu orientального; a z początkiem roku bieżącego urządził stałą komunikację parostatkową w tym kierunku. Opłaty osobowe za podróż wraz z życiem na parostatkach Lloyda wynoszą II klasą: z Triestu do Suez 12,05 £., z Triestu do Adenu 25 £., z Triestu zaś do Bombaju 40 £.

Znaczenie Triestu jako ogniska pośredniego w naszych dostawach, głównie zależy od frachtów dróg żelaznych łączących nas bezpośrednio z tym portem. Dlatego też postanowienia konferencji przedstawicieli dróg żelaznych i Lloyda jaka w dniu 3 lutego r. b. miała miejsce w Trieście, nie mogą być dla nas obojętne. W konferencji téj prócz Lloyda wzięli udział przedstawiciele dróg żelaznych: krakowsko-wiedeńskiej, krakowsko-lwowskiej, lwowsko czerniowieckiej, czeskiej zachodniej, austriackiej drogi żel. państwa, drogi żel. cesarzowej Elżbiety, austriackiej półno-

eno-zachodniej i drogi żelaznej połączenia południowych i północnych Niemiec. Celem konferencji było ułożenie taryfy transportów orientalnych idących przez Suez i Triest w głąb Europy środkowej. Opierając się na próbnój morskiej wyprawie, Lloyd oznaczył taryfę z Triestu do Bombaju na 3¹/₂ f. st. od tonny 200 centnarów lub 40 angielskich stóp sześciennych; przyczem towar winien ważyć przynajmniej 25 funt. angielskich na jedną sześcienną stopę, (poprzednio waga normalna była funt. 50). Dla towarów mniej ważących opłata podnosi się stosunkowo. Asekuracja pobierana jest oddzielnie. Frachty powrotne z Bombaju do Triestu nie mogły być z góry oznaczone, zależą bowiem od spółzawodnictwa. Frachty kolejowe dla ładunków indyjskich idących przez Triest, na kolejach austriackich oznaczono na 0,9 kr. sr. w. a. od centnara i mili. Opłata ta manipulacyjna przy wysyłce i odbiorze ładunku wynosi 10 kr. sr. w. a. od centnara; przy tranzycie jednak nie jest pobierana. Ułożono również odnośne taryfy dróg żelaznych rosyjskich. Normy te mają stanowić minimum, które pojedynczym towarzystwom dróg żelaznych wolno jest zmniejszać w miarę możliwości. Droga żelazna warszawsko-wiedeńska oznaczyła także taryfę swą od transportów triesteńskich.

Tym sposobem widzimy, iż wpływ kanału suezkiego wszędzie wywiera swoje działanie, wprowadza nowe zmiany, wywołuje spotęgowany ruch i życie na całym kontynencie Europy.

Według najświeższych podań dochody kanału suezkiego za m. luty doszły do 340.727 fr. a mianowicie:

Tranzito za 55 okrętów	fr.	219.060,83
„ „ 575 statków	„	11.031,10
„ towarów	„	79.175,95
Podróżni	„	16.552,12
Dochody gruntowe	„	14.907
Ogółem	„	340.727
Dochody za styczeń wynosiły	„	250.958,60
„ „ grudzień „	„	241.795
„ „ listopad (od 17 t. m.) wynosiły „	„	75.119,20
Ogółem	„	908.600

St. Cz.

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE.

Do grona pożytecznych instytucji kredytowych, jakimi od niedawnego czasu obdarzoną została Warszawa, zaliczyć możemy Bank handlowy, którego Ustawa Najwyżej zatwierdzoną została d. 24 lutego (8 marca) r. b. Założycielami jego są: hrabia A. Berg, J. Bloch, J. Wertheim, W. Wodziński, W. Wołowski, S. Wołowski, A. Wrotnowski, J. Herman, A. Zaborowski, hrabia J. Zamojski, D. Zieliński, W. Kleniewski, hrabia L. Krasiński, L. Kronenberg, S. Kronenberg, S. Muchanow, A. Nagórny, H. Natanson reprezentant domu „S. Natanson i synowie,” J. Natanson, J. Rawicz, J. Simmler, H. Töplitz, J. Szaniawski, H. Reich-

mann reprezentant domu „Reichmann i Wolff,” K. Schlenker, A. Temler i S. Portner. Stowarzyszeniu dozwala się na mocy uchwał ogólnych jego zgromadzeń, i za upoważnieniem ministra skarbu, otwierać zewnątrz Warszawy, tam gdzie uzna za potrzebne, kantory banku, działające według instrukcji zarządu banku, na podstawie ustawy, z zabezpieczeniem ich operacji całym zakładowym kapitałem i resztą majątku stowarzyszenia. Kapitał zakładowy banku oznacza się na 1 milion rs., i rozdziela się na 4.000 akcji, każda po 250 rs. Kapitał ten może być następnie powiększony do 3 milionów rs., za pomocą dwóch nowych emisji po 4.000 akcji. Pierwszą z tych nowych emisji, dozwala się skutecznie na mocy uchwały ogólnego zgromadzenia akcjonariuszów, a na drugą, po uchwale ogólnego zgromadzenia akcjonariuszów, powinno być wyjedbane upoważnienie ministra finansów. Pierwiastkowy kapitał banku, wynoszący 1 milion rs., rozdziela się pomiędzy założycieli, i zaproszone przez nich do udziału w tém przedsięwzięciu osoby. Pod kapitałem zakładowym należy rozumieć rzeczywiście wniesiony na akcje kapitał.

Bank może rozpocząć swe działania nie wcześniej jak po wniesieniu na każdą akcję pierwiastkowego kapitału (1.000000 rs.) nie później jak w 6 miesięcy po ogłoszeniu ustawy, 30% nominalnej ceny akcji. Ilość i terminu pozostałych do całkowitej spłaty nominalnej ceny akcji, wkładów (70%), wyznacza zarząd, lecz nie dalej jak dwa lata od wniesienia pierwszych 30%, z ogłoszeniem o tém za każdym razem w pismach miejscowych, najmniej na miesiąc przed oznaczonymi terminami. Przy zapisaniu się na akcje, z wniesieniem na nie 30%, założyciele wydają czasowe świadectwa, na których zaznacza zarząd i następne wkłady. Przy ostatnim wniesieniu, świadectwa te wymieniają się na akcje.

Życzymy powodzenia tej nowej instytucji, która spodziewamy się, że potrafi zająć przynależne jej stanowisko i odpowiedzieć potrzebom handlu i przemysłu krajowego. Nieomieszkamy zapoznać wkrótce czytelników „*Ekonomisty*” z ustawą warszawskiego Banku handlowego.

Ceny targów warszawskich,

od dnia 4 do 8 kwiet. r. b.

Pszonicy czetwert od rs. 10,56 do rs. 11,04. *Zyta* czet. od rs. 6,28 do rs. 6,40. *Jęczmienia* czetwert od rs. 5,28 do 5,40. *Owsa* czet. rs. 3,84 do rs. —. *Gryki* czetwert rs. 5,52. *Grochu polnego* czet. rs. 6,32 do 6,48. *Grochu cukrowego* czet. rs. 8,40 do —. *Kasza jaglana* rs. 15,20, *jęczmienna* rs. 6,00, *gryczana gruba* rs. 8,64. *Mąka pszenna* (000) pud od rs. 2,40 do 2,50, (00) pud od rs. 2,10 do 2,17½, N. I pud od rs. 1,85 do 2,00 N. II pud od rs. 1,20 do 1,35. *Mąka żytnia* N. I i II pud rs. 1,20 do 1,35. *Kartofli* czet. 1,44 do 1,68. *Siana* pud kop. 30—37½. *Słomy* pud kop. 22 do kop. 27½. *Okowity* garniec od rs. 1,22 do 1,25.

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 2 kwiet.	w ciągu tygodnia			w d. 9 kwiet.
		przybyło	ubyło		
	r	u	b	l	i
1. Skup. Portfel { wexli kraj. { w Warsz.	2 270.613, 21½	251401, 31	136878, 21		2 385.126, 31½
	624 3'8, 74	27605, 94	50074, 22		601.880, 46
	416.487, 76	40605, 39	22609, 99		434.483, 16
	243.929, 50	63080, 10	244054, 76		62.954, 84
2. Zaliczenia na papiery publiczne	600.898, .	24400, .	20290, .		605.008, .
3. Pożyczki na zastaw { (a) wełny.	144.207, 27	13890, 46	8640, 46		149.457, 27
	187.624, 37	11271, 26	1284, 26		197.611, 37
	366.222, 33	1557, 02	10284, 01		357.495, 34
4. Otwarte kredyty	4.143.191, 49	1.398.158, 80	679067, 52		4.862.292, 77
5. Kasa { Monety srebrne	2.592.163, 45¾	.	4170, 73¼		2.587.992, 72½
	43.637, 55	.	.		43.637, 55
	683.571, .	39400, .	.		722.971, .
	2.124.168, .	.	742604, .		1.381.564, .
Zącznie (5)	5.443.470, 00¾	.	707.374, 73½		4.736.095, 27½

Sprawozdanie tygodniowe.

Gdańsk 9 kwietnia. W początku tygodnia pogoda była piękna i ciepła, lecz w ostatnich dniach bardzo się oziębiła. Wiatr po większej części zachodni.

W Anglii targi zbożowe w tym tygodniu znów były bardzo spokojne i chęć do kupna nader słaba. Pomimo małych dowozów, pszenica zaledwo osiągała ceny zeszłotygodniowe, a towar zagraniczny z wyjątkiem wyborowych gatunków jeszcze więcej był zaniedbany i nawet przy małych ustępstwach z trudnością znajdował kupców. Sądzą, że dotąd trwające częste nocne przymrozki, oziminom jeszcze nie zaszkodziły, a ponieważ w tym roku około 5 milionów centnarów różnego zboża więcej importowano jak w r. 1869, więc utrzymuje się przekonanie, że nagromadzone zapasy aż do przyszłego żniwa będą więcej jak wystarczające, i dlatego spekulanci z wielką oględnością operują.

Jęczmień dobry ma odbyt, i cokolwiek w cenie się podniósł.

Groch bez zmiany.

We Francji dowozy krajowe są tak małe, że zaledwo wystarczają na potrzeby bieżące. Okoliczność ta naprowadza na myśl, że pozostałe zasoby są mniej znaczne jak powszechnie sądzono; ceny pszenicy przeto w tym tygodniu nietylko dobrze się utrzymały, ale nawet na większej części placów nieco się wzmocniły, chociaż dotąd stosunki klimatyczne nie wzbudziły obawy o przyszłe urodzaje. Polepszenie cen we Francji jest wprawdzie bardzo powolne lecz ciągle bez znaczniejszej fluktuacji; i tak od 15 lute-

go do dzisiejszego dnia, pszenica wszystkich gatunków o pełne 2 franki 30 cent. na 120 kilog. się podniosła.

Zyto mniej żądane i nieco tańsze.

Na naszym placu przybycie kilku parowców wywołało nieco więcej chęci do kupna, a ponieważ dowozy nader małe, więc ceny pszenicy w pierwszej połowie tygodnia dobrze się utrzymały i za wyborowe gatunki osiągnano nawet 1 tal. podwyższenia na 2000 funt. Od czwartku targi miały znów słabszą tendencją, tak, że dziś notujemy ceny zeszłej soboty. Ze śpichrzy sprzedano około 11600 cent.

Zyto prawie bez zmiany, lecz w ostatnich dniach mniej było żądane i towar średniej wagi nieco tańszy.

Jęczmień i groch dobry mają pokup.

Sprzedano w tym tygodniu pszenicy centnarów 24,000, czyli ton 1200; zyta cent. 14,000, czyli ton 700; jęczmienia centnarów 3,000, czyli ton 150; grochu cent. —, czyli ton —.

Płacono za 2,000 zł wagi celnej, czyli jedną ton:

Pszonicy białej (wagi hol. 129—132) tal. 62 srg. 15 do tal. 64 srg. —, czyli za korzec warszawski (wagi pols. 243—249 złp . 47 gr. 21— złp . 49 gr. —.

Pszonicy wysoko pstrój (wagi hol. 125 — 130) tal. 58 srg. — do tal. 63 srg. 15, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 235 do 245) złp . 44 gr. 12— złp . 48 gr. 15.

Pszonicy jasno-pstrój (wagi hol. 121—125) tal. 54 srg. — do tal. 58 srg. —, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 228—235) złp . 41 gr. 9 do złp . 44 gr. 12.

Pszonicy ordynaryjnej (wagi hol. 118—125) tal. 47 srg. — do tal. 55 srg. —, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 222—235) złp. 35 gr. 28—złp. 42 gr. 3.

Żyta (wagi hol. 120—130) tal. 41 srg. — do tal. 48 srg. 5 czyli za korzec warsz. (wagi pols. 226—245) złp. 30 gr. 6 — złp. 35 gr. 12.

Jęczmienia czterzędowego (wagi hol. 104/5—107/8) tal. 35 srg. 15 do tal. 36 srg. —, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 196 202) złp. 22 gr. 26—złp. 23 gr. 9.

Jęczmienia dwurzędowego (wagi hol. 109—116) tal. 38 srg. — do tal. 41 srg. 10, czyli za korzec warsz. (wagi pols. 205 do 219) złp. 24 gr. 18—złp. 26 gr. 24.

Grochu tal. 37 srg. — do tal. 40 srg. —, czyli za korzec warszawski złp. 30 gr. — do złp. 32 gr. 12.

Kursa zamian: Amsterdam 143 $\frac{3}{4}$, Hamburg 151 $\frac{3}{8}$, Londyn 6.24 $\frac{1}{5}$ Paryż 81 $\frac{1}{2}$, Warszawa 74 $\frac{3}{4}$. *Aleksander Makowski i spółka.*

PORÓWNANIE DOCHODU DRÓG ŻELAZNYCH.

za m. luty 1870 r.

A. Na drodze żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej dochód wynosił:

	w r. 1869	w r. 1870
Z przewozu osób..... rubli	43.341, 54	46.291, 59
— towarów..... „	149.271, 92 $\frac{1}{2}$	148.597, .
Z różnych źródeł..... „	4.524, 66	8.239, 85
Razem..... „	197.138, 12 $\frac{1}{2}$	203.128, 44

W r. 1870 więcej o rs. 5.990, 31 $\frac{1}{2}$.

Od początku stycznia do końca lutego 1870 r. dochód wynosił:

	rubli
W tym samym czasie w r. 1869 dochód wynosił .	403.756, 61
Zatem więcej w roku 1870.....	38 757, 20
	17.999, 41

B. Na drodze żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej dochód wynosił:

	w r. 1869	w r. 1870
Z przewozu osób..... rubli	10.405, 36	9.907, 41
— towarów... .. „	32.346, 87 $\frac{1}{2}$	33.158, 97
Z różnych źródeł... .. „	4.992, 75	2.417, 01
Razem..... „	47.774, 98 $\frac{1}{2}$	45.485, 39

W roku 1870 mniej o rs. 2.261, 59 $\frac{1}{2}$.

Od początku stycznia do końca lutego 1870 r. dochód wynosił:

	rubli
W tym samym czasie w r. 1869 dochód wynosił	96.887, 80
Zatem w r. 1870 więcej.....	88.254, 62
	8.633, 18

Wiadomości bieżące.

— Z pomiędzy licznych podań towarzystw spółubiegających się o uzyskanie koncesji na budowę drogi żelaznej brzesko-berdyczowskiej, jak słyhać dziewięć tylko przyjętych zostało.

— „*Birz. Wied.*” donoszą, iż otwarcie wystawy petersburskiej r. b. ma nastąpić nie 27 jak zamierzono, lecz 1 maja.

— Niedawno wyszła z druku książka pod tytułem „Zbiór wiadomości o drogach żelaznych rosyjskich” (Sbornik swiedenij o zheleznych dorogach w Rossii), wydana przez departament kolei żelaznych w Petersburgu. Wiadomość o wyjściu tej książki i wyjątki z tejsze zamieszczone zostały w 66 Nrze „*Spt. Wiedom.*” z 8 marca r. b. Szkoda wielka że książki pomienionej nie można dostać w żadnej, nawet z największych petersburskich księgarń, a trudno każdemu chcącemu ją posiadać, jeździć do departamentu kolei żelaznych, gdzie się podobno sprzedaje.

— Do konkursu na drogę żelazną berdyczowsko-brzeską, z siedmnastu spółubiegających się, dopuszczeni będą tylko: Kronenberg, Fraenkel i Gubonin, Polakow, Rabinin, Struve, v. Mekka, Ginsburg i Kanszyn, Woronin i Hersfelda, a może i Filjol.

— Przed dwoma tygodniami rozpoczęte zostały wykłady w zakładzie przemysłowo-rękodzielniczym dla kobiet. Według słów przewodniczącej Zakładu, p. W. Schmidt, odczyty te wzbogacając wiedzę prowadzić mają słuchaczki do łatwiejszego i grunto-

wniejszego poznania obowiązków kobiety-matki i kobiety jednostki ekonomicznej w społeczeństwie. Zadanie to zaiste bardzo piękne i powinszować należy p. Schmidt, że podjęła szczęśliwą myśl zapewnienia ogromnej próżni jaka w możliwości kształcenia się kobiet dotkliwie uczuwać się u nas dawała. W dotychczasowym programie atoli, strona *etyczna* została upośledzoną z ujmą dla pierwszej części zadania, t. j. kształcenia kobiety-matki. Spodziewamy się, że ten niedostatek wkrótce usunięty zostanie. Życzymy z całego serca powodzenia odczytom—które jeżeli staną się tém czém być powinny, zjednać zdołają wdzięczność ogółu dla przewodniczącej Zakładu, za prawdziwą i niezaprzeczoną zasługę, jaką dlań położy. Wiadome dotychczas nazwiska prelegentów dobrą są wróżbą i rękojmją przyszłości, aby tylko ogół nasz kobiety zechciał wytrwać w upodobaniu do odczytów. Dotychczasowy udział pozwala mniemać, że doniosłość nowej instytucji zrozumiana została.

— P. Maurycy Fajans doniósł nam, iż objął w administrację statki parowe holownicze i gabary tutejszej Żeglugi parowej i że za nadejściem pory nawigacyjnej, zaprowadzi *regularny kurs pośpieszny* statków transportowych towarowych pomiędzy Gdańskiem i Warszawą. Co tydzień odpływać będą holowniki parowe z gabarami z Gdańska do Warszawy i nawzajem. Najdłuższy termin kursu w jedną stronę oznacza p. Fajans na dni 18, prócz czasu potrzebnego do ekspedycji celnej. Za podstawę do obliczania frachtu z Warszawy do Gdańska służyć będą ceny przez szyprów pobierane; fracht zaś z Gdańska do Warszawy będzie stały, mianowicie: Z Gdańska do Nieszawy lub Włocławka za 100 cent. w cel. i więcej po 20 kop. za centnar, zaś od ładunku niżej 100 cent. po 25 kop. za cent.; z Gdańska do samej Warszawy za 100 lub więcej cent. po 25 k. za cent., niżej 100 cent. po 30 k. za cent. W Toruniu ładunki przyjmowane będą za opłatą $\frac{3}{4}$ części powyższego frachtu. Oprócz statków pośpiesznych kursować będą gabary pod żaglem, na które przyjmowane będą ładunki podług cen w Gdańsku przez szyprów praktykowanych. P. Fajans podejmuje się dopełniać na żądanie asekuracji wodnej, oraz ekspedycji celnej. Kursować także będą w perjodach niezbyt od siebie odległych gabary w górę rzeki Wisły do Iwangrodu, Nowej-Aleksandrji (Puław), Kazimierza i Zawichosta, przyjmując ładunki za opłatą umiarkowaną. Przed kilkoma dniami żegluga rozpoczętą już została.

— *Drogi żelazne węgierskie.* Dr. Strousberg otrzymał już koncesję na drogę żelazną doliny Waagu (Trenczyn-Neuhäusel). Prawie na pewne otrzyma on również koncesję na linje Nyir-aghaza-Ungvar i Gömör. Dr. Strousberg udał się do Wiednia aby tam poczynić kroki odpowiednie co do zebrania kapitału na te przedsiębiorstwa. W tym względzie główną rolę odgrywać będzie bank anglo-austrjacki.

OGŁOSZENIA.

UBEZPIECZENIA

najtańsze i najkorzystniejsze sum posagowych, z wszelką możliwą gwarancją rent dożywotnich, oraz kapitałów pośmiertnych, przyjmuje

Cesarstwo - Królewskie uprzywilejowane wiedeńskie Towarzystwo ubezpieczeń:

„AUSTRJACKI PHÖNIX.”

Fundusz gwarancyjny Towarzystwa, w gotówiznie 5.000.000 guldenów austrjacką monetą. Suma zabezpieczona w r. 1868 na życie, w różnych kombinacjach dochodzi do 7.500.000.

Blisze informacje udziela Generalny Agent dla Królestwa Polskiego

ERNEST GAY,
ulica Rymarska, N. 471.

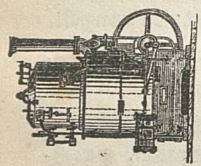
Maszyny parowe ze stojącym kotłem parowym.

Maszyny te mogą być ustawione w każdym miejscu; nie potrzeba dla nich ani fundamentów, ani też osobnego komina, jeśli dym i para mogą swobodnie na zewnątrz odchodzić. W przeciwnym razie zwyczajny komin dla nich jest wystarczający.

Cena w talarach pruskich na miejscu w fabryce, w Chemnitz.

Maszyny	1-2	2-3	3-4	4-5	6-7	8-10	10-12	Talarów.
o sile koni	360—425	480—550	660—740	800—890	1000—1100	1200—1320	1400—1540	Talarów.
Z ogniskiem obrucowym	410—475	530—600	725—800	900—1000	1120—1220	1350—1480	1550—1700	Talarów.
Całkowicie z żelaza zbudowane								

Bliższych wiadomości i objaśnień udziela Bióro Techniczne KRAFT & KUKSZ, w Warszawie, przy ulicy Miodowej, Nr 490/1.

ROSYJSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ OD OGNIA,

założone w r. 1827.

przyjmuje wszelkie ubezpieczenia po składkach umiarkowanych.

Kapitał Towarzystwa

Cztery Mil. Rub. Sreb.,

oraz fundusze zasobowe

blisko Miljon Rubli Srebrem,

Znajdują się części w gotowości, części w procentowych papierach publicznych, zdeponowane w Banku Państwa, i najlepszą dla ubezpieczonych przedstawiają rękojmię.

Likwidacya strat przez pożar zrzędzonych, uskutecznia się z największym pośpiechem na zasadach słusnych.

W razie sporów, Towarzystwo poddaje się wyrokom tutejszych Sądów i w tym celu obrane ma zamieszkanie prawne

w biurze Agencji Jeneralnej na Królestwo Polskie,

w Warszawie przy ulicy Długiej pod Nr 590 (nowy 11).

Ajent Jeneralny **D. ROSENBLUM.**

Ajenci Specjalni

upoważnieni do przyjmowania Ubezpieczeń:

w Błoniu	P. Bolesław Rychter.	w Łowiczu	P. Moritz Holland.
w Częstochowie	„ Leopold Kohn.	w Petrokowie	„ Edmund Tchórzewski
w Kielcach	„ Lucyan Biłski.	w Putusku	„ Władysław Żebrowski
w Kutnie	„ Herman Manitius.	w Radomiu	„ Karol Piotrowski.
w Kole	„ Mściśław Ostrowski.	w Sieradzu	„ Władysł. Oraczewski
w Kaliszu	„ Napoleon Popławski	w Sochaczewie	„ Feliks Ligman.
w Łomży	„ Aleksander Budohoski	w Włocławku	„ Berthold Neuman.
w Lublinie	„ Hipolit Sebowicz.	w Godlewie wiel.	P. Ludw. Godlewski.
w Łodzi	„ Izidor Birnbaum.		

KURSA GIEŁDY.

dnia 12 kwietnia 1870 roku.

	Sto- pa o/o	RÓWNIA (pari)	Żądano	Płacono	Stosu- nek do równi na 100
1. Papiery publiczne.					
a) Rządowe.					
R u b l e					
Polsk. e.					
Oblig. Skarbowe (r. 100. 150. 500).	4	100	.	89	89
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	.	116	158
Cert. ban. na obl. cz. A (z. 300) z k.	5	45	.	58	128 ⁸ / ₉
„ „ „ B (z. 200)	0	30	.	.	.
„ „ „ „	5	30	.	39,25	127 ¹ / ₂
Dow. Kom. Cen. Lik. (róż. sumy)	0	100	40	.	40
Listy likw. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	76,34	76,14	76 ¹ / ₇
kupon.....	.	.	.	1,45 ⁶ / ₉	.
Rusk. e.					
5-ta pożyczka (500).....	5	100	.	86	86
Pożyczka premjowa z 1864 r. . .	5	100	.	152,50	152 ¹ / ₂
„ „ z 1866 r. . .	5	.	151	.	.
Metaliki (300) } lutowe	4	100	.	101	101
„ „ } sierpniowe	4	100	.	101,25	101 ¹ / ₂
Bilety banku Pańs. (100 i wyżej)	5	100	.	90	90
b) Towarzystwo i Spółek.					
Listy Zast. (30, 75. 150. 750. 3000	4	100	94,46	94,13	94 ¹ / ₈
„ „ „ „ ser. 2	4	100	94,46	94,13	94 ¹ / ₈
„ „ „ „ kupon	.	.	.	1,21 ¹ / ₉	.
Listy zastawne nowe z r. 1869 . . .	.	100	95,25	94,75	94 ³ / ₄
„ „ „ „ kupon	.	.	.	1,51 ¹ / ₁	.
Polskie.					
Oblig. Tow. Kred. Ziemskiego . . .	5,475	100	.	100,33	100 ¹ / ₂
Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	70	.	.
„ „ W-B. (100. 150)	4	100	73	72	72
„ „ Teresp. (100)	5	100	115	113,50	113 ¹ / ₂
Obligacje „	5	100	.	107	107
Akcje „ Łódzk. (100)	5	100	106,50	105,50	105 ¹ / ₁
Rus.					
(Ruskie listy zastawne	5	100	109	108,50	108 ¹ / ₂
Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	.	148,50	118 ⁴ / ₅
Obligacje „ „	4 ¹ / ₂	100	.	.	.
2. Wexle.					
Berlin . . . . . (Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	120,82	120,60	129 ³ / ₁
Gdańsk . . . . . (100) „	.	92,857	.	120,45	129 ⁶ / ₇
Hamburg . . . . . (M. B. 300) „	.	140,855	183	182,70	129 ³ / ₇
Londyn . . . . . (£. 1) „	.	6,304	8,30	8,28 ¹ / ₁	130 ³ / ₇
Paryż . . . . . (Fran. 300) 2 „	.	75,214	98,85	98,70	131 ² / ₇
Wiedeń . . . . . (Gul. 150) „	.	92,857	99,60	99,30	106 ³ / ₆
Petersburg . . . . . (Rub. 100) 3 „	.	100	98,75	98,50	98 ¹ / ₂
3. Monety.					
Pólimperjal	.	5,15	.	6,70	130
Napoleonador	.	5	.	.	.
Dukat holenderski	.	3	.	3,80	126 ² / ₃
Rubel srebrny	.	1	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.857	.	.	.
Gulden austriacki (papierowy) . .	.	0,61.905	.	.	.
Warsz. Londyn Paryż Wied. Berlin Peter. Amst. Hamb.					
STOPA (bankowa: 6 ⁰ / ₀	3	2 ¹ / ₂	5	5	5
SKUPU: (giełdowa: —	3	2 ¹ / ₂	5	4	5 ³ / ₄